

Ukázka zpracování učebních osnov vybraných předmětů

Škola Jaroslava Ježka – základní škola pro zřetkově postižené

Škola má deset ročníků, 1.stupeň tvoří 1. až 6., 2.stupeň 7. až 10.ročník.

V charakteristice předmětů je uvedena informace o očekávaných výstupech, barevné označení vypuštěných, upravených nebo nahrazených očekávaných výstupů. Očekávané výstupy jsou dobře rozpracovány do jednotlivých ročníků. U předmětů, jejichž náplň není zpracována po ročnících, ale po obdobích, není jasné, podle jakých kritérií bude probíhat v jednotlivých ročnících hodnocení žáků. To by mělo být v charakteristice předmětu uvedeno.

Praktické činnosti

Tento předmět se zaměřuje na získání praktických pracovních dovedností a návyků, a tím doplňuje celé základní vzdělání o nezbytnou složku pro uplatnění člověka v životě a ve společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast a obor - Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na tyto tématické okruhy:

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstitelské práce
4. Příprava pokrmů

Práce s drobným materiálem

Žáci se učí poznávat vlastnosti nejrůznějších materiálů (přírodniny, modelovací hmoty, papír a karton, textil) a seznamují se s možnými nástroji a pomůckami na jejich opracování.

Konstrukční činnosti

V této oblasti se žáci učí pracovat s nejrůznějšími stavebnicemi.

Pěstitelské práce

Žáci se učí zákonitosti péče o pokojové rostliny a pěstování některých plodin.

Příprava pokrmů

Žáci se učí základy stolování, přípravy pokrmů a seznamují se se základním vybavením kuchyně.

Důležitým úkolem tohoto předmětu je vytváření pozitivního vztahu k práci, odpovědný a tvořivý přístup k vlastní činnosti a její kvalitě, osvojení pracovních postupů pro běžný život. Při praktických činnostech si žáci také osvojují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce.

Do výuky žáků včleňujeme tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova
- seberegulace a seberealizace

Ve vyučovacích hodinách žáci pracují jednotlivě i ve skupinách (tématické skupinové práce) ve třídě.

V rámci okruhu pěstitelské práce využívají školní zahrady a vybavení školní kůlny.

V rámci přípravy pokrmů žáci využívají školní kuchyňku. Časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Součástí jsou exkurze seznamující žáky s tradicí řemesel a ručních prací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k řešení problému:

- vedeme žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění pracovních úkolů
- podporujeme u žáků uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů

- motivujeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků

Kompetence sociální a personální :

- využíváme možnosti vzájemné pomoci a spolupráce (skupinová činnost - rozdělení úkolů dle druhu a stupně postižení)
- učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků (prezentace společně dosažených výsledků)

Kompetence pracovní :

- využíváme všech oblastí předmětu k tomu, aby žáci získali pozitivní vztah k práci
- vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- poznáváním a prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání
- seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce, a to i s ohledem na postižení žáků
- výuku doplňujeme o praktické exkurze

Vzdělávací oblast:

Očekávané výstupy - 1. období :

- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat dle slovního návodu a předlohy
- zvládnout elementární dovednosti a činnosti se stavebnicemi
- provádět pozorování přírody, zaznamenat a zhodnotit výsledky pozorování
- pečovat o nenáročné rostliny
- připravit tabuli pro jednoduché stolování
- chovat se vhodně při stolování
- vytvářet přiměřenými pracovními operacemi na základě své představivosti výrobky z daného materiálu
- využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

Očekávané výstupy - 2. období:

- vytvářet přiměřenými pracovními operacemi na základě své představivosti výrobky z daného materiálu
- využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu
- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž i demontáž
- pracovat podle slovního návodu, předlohy jednoduchého náčrtu
- dodržovat jednoduché zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu
- zabývat se jednoduchými pěstitelskými činnostmi, samostatně vést pokusy a pozorování
- pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volit podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržovat jednoduché zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu
- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- připravit samostatně jednoduché pokrmy

- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úraze i při úraze v kuchyni

Vzdělávací obsah

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ročník - 3 ročník			
<p>Žák poznává vlastnosti zvolených materiálů.</p> <p>Při práci s drobným materiálem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přenáší drobné předměty • třídí předměty • navléká • ohýbá • stříhá • propichuje • svazuje • slepuje • rozlišuje přírodní a technický materiál <p>Při práci s modelovací hmotou žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hněte • mačká • válí • vytahuje • koulí • vytváří základní tvary (válečky, placičky, kuličky) • poznává vlastnosti různých modelovacích materiálů <p>Při práci s papírem a kartonem žák :</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybarvuje • okresluje dle šablony • stříhá rovné tvary • vypichuje tvary dle šablony • trhá • muchlá • překládá • skládá • vytrhává 	<p>Vlastnosti materiálů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přírodniny, modelovací hmoty, papír a karton, textil, drát, folie, odpadový materiál <p>Tvorba výrobků k nejrůznějším příležitostem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drobné dárky, dekorace na základě lidových zvyků a tradic • dekorace v rámci kalendáře (vánoce, velikonoce) • drobné pomůcky • výzdoba třídy a společných prostor 	<p>Práce s drobným materiálem</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace a sebeorganizace – téma - Práce s drobným materiálem</p>

- nalepuje
- slepuje
- poznává druhy papíru (novinový, balicí, průklepový, krepový, barevný, čtvrtka, arton)

Při práci s textilií žák :

- sřihá
- nacvičuje navlékání jehly navlékátkem
- učí se odměřit niť
- nacvičuje uzlík
- šije přední steh na tvrdé podložce
- šije přední steh na látce
- porovnává vlastnosti textilu a papíru

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ročník - 3 ročník			
Žák vykonává tyto činnosti : <ul style="list-style-type: none"> • sestavuje jednoduché modely • spojuje jednotlivé součásti • rozpojuje jednotlivé součásti • pracuje dle předlohy i dle vlastní představy • poznává různé typy stavebnic • pracuje dle slovního návodu a pokynů učitele 	Skládání různých druhů stavebnic: <ul style="list-style-type: none"> • plošné • prostorové • konstrukční Nácvik správného úklidu stavebnic <ul style="list-style-type: none"> • správné uložení do krabice • rozebrání zpět na malé části 	Konstrukční činnosti	Osobnostní a sociální výchova Seberegulace a sebeorganizace – téma - Konstrukční činnosti

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ročník - 3 ročník			
Žák popisuje znaky přírody v rámci jednotlivých ročních období Žák ošetřuje	Seznámení se základními podmínkami pro pěstování rostlin	Pěstitelské práce	Osobnostní a sociální výchova Seberegulace a sebeorganizace téma - Pěstitelské práce

<p>pokožkové rostliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zalévá • kypří • omývá listy • odstraňuje odumřelé části <p>Žák ošetřuje květiny na záhonech :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zalévá • kypří • pracuje s klíčem 	<p>Péče o pokojové rostliny ve třídě</p> <p>Seznámení se zásadami pěstování rostlin</p> <p>Výživa rostlin</p>		
--	--	--	--

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ročník - 3 ročník			
<p>Žák umí připravit jednoduchý pokrm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • namazat ukrojený chleba • omýt ovoce a zeleninu <p>Žák zná druhy základních potravin</p> <p>Žák umí používat hladinku při nalévání</p> <p>Žák umí upravit stůl před a po stolování</p> <p>Žák zná pravidla správného stolování</p>	<p>Seznámení s přípravou jednoduchých pokrmů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jídla během dne • chody oběda <p>Druhy základních potravin</p> <p>Seznámení se správným použitím pomůcek pro nevidomé</p> <p>Výroba jednoduchých dekoračních a užitečných předmětů ke stolování</p>	<p>Příprava pokrmů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace – téma - Příprava pokrmů</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. - 6. ročník			
<p>Žák poznává vlastnosti zvolených materiálů</p>	<p>Tvorba složitějších výrobků</p> <ul style="list-style-type: none"> • školní pomůcky • hračky 	<p>Práce s drobným materiálem</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace –</p>

<ul style="list-style-type: none"> • překládá • skládá • vytrhává • nalepuje • slepuje • poznává druhy papíru (novinový, balicí, průklepový, krepový, barevný, čtvrtka, karton) • dírkuje a sešívá • ořezává • zhotovuje složitější skládačky • stříhá zaoblené tvary <p>Při práci s textilíi žák procvičuje činnosti z minulých ročníků :</p> <ul style="list-style-type: none"> • stříhá • nacvičuje navlékání jehly navlékátkem • učí se odměřit nit • nacvičuje uzlík • šije přední steh na tvrdé podložce • šije přední steh na látce • porovnává vlastnosti textilu a papíru • šije zadní steh • přišívá dvoudírkový knoflík • navléká gumu • pozná základní druhy textilních materiálů (bavlna, len, vlna, umělé vlákno) <p>Žák umí udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce</p>	<p>Správný úklid pracovního místa :</p> <ul style="list-style-type: none"> • automatické třídění odpadu dle ekologických požadavků 		
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • spolupráce na udržování pořádku ve třídě • procvičování zásad bezpečnosti práce 		
--	--	--	--

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník - 6. ročník			
<p>Žák se zdokonaluje při vykonávání těchto činností :</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavuje jednoduché modely • spojuje jednotlivé součásti • rozpojuje jednotlivé součásti • pracuje dle předlohy i dle vlastní představy • poznává různé typy stavebnic • sestavuje obtížnější modely • sestavuje prostorové modely <p>Žák pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p> <p>Žák dodržuje jednoduché zásady hygieny a bezpečnosti práce</p>	<p>Skládání různých druhů stavebnic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plošné • prostorové • konstrukční <p>Zdokonalování správného úklidu stavebnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • správné uložení do krabice • rozebrání zpět na malé části <p>Procvičování skládání stavebnic dle návodu (slovního popisu)</p> <p>Porovnání hotového výrobku s předlohou</p> <p>Zásady bezpečnosti práce</p>	Konstrukční činnosti	Osobnostní a sociální výchova Seberegulace a sebeorganizace – téma - Konstrukční činnosti

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník - 6. ročník			

<p>Žák umí vybrat vhodné pěstitelské aktivity v rámci jednotlivých ročních období</p> <p>Žák ošetřuje pokojové rostliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zalévá • kypří • omývá listy • odstraňuje odumřelé části • zasévá • sazí • přesazuje <p>Žák ošetřuje rostliny na záhonech :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zalévá • kypří • sazí • seje • hrabe listí • hrabe trávu <p>Žák se učí správně trhat, sušit a skladovat léčivé rostliny</p> <p>Žák zná základní pěstitelské pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>Žák zná správné podmínky sklizně a skladování ovoce</p>	<p>Správné pěstování rostlin</p> <p>Péče o pokojové rostliny</p> <p>Půda a její zpracování Osivo Postup sázení sazeček (bylinky, zelenina, okrasné rostliny)</p> <p>Seznámení se základními druhy bylin a jejich využitím v kuchyni</p> <p>Zahradní nářadí Bezpečnost při používání nářadí</p> <p>Druhy ovoce a zeleniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmínky skladování • sklizeň 	<p>Pěstitelské práce</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace a sebeorganizace – téma - Pěstitelské práce</p>
---	---	--------------------------	---

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník - 6. ročník			

<p>Žák se umí orientovat v základním vybavení kuchyně</p> <p>Žák umí ohřát pokrm v mikrovlnné troubě</p> <p>Žák umí používat varnou konev</p> <p>Žák umí nakoupit základní potraviny</p> <p>Žák umí připravit samostatně složitější pokrm</p> <p>Žák umí upravit stůl před a po stolování</p> <p>Žák zná pravidla správného stolování</p> <p>Žák zvládá tyto úklidové činnosti :</p> <ul style="list-style-type: none"> • mytí nádobí • utírání nádobí • utírání pracovní plochy vlhkým hadříkem • zametání <p>Žák zná bezpečnost a pravidla chování při pobytu ve školní kuchyňce</p>	<p>Seznámení s vybavením kuchyňky</p> <p>Technika v kuchyni</p> <ul style="list-style-type: none"> • historie • význam • jednoduché spotřebiče <p>Výběr, nákup a skladování potravin</p> <p>Příprava pokrmů :</p> <ul style="list-style-type: none"> • instantní polévka • instantní pudink • čaj <p>Procvičování správného použití pomůcek pro nevidomé</p> <p>Výroba dekoračních a užitných předmětů ke stolování</p> <p>Úprava stolu před stolováním</p> <p>Pravidla správného stolování</p> <p>Výzdoba sváteční tabule</p> <p>Úklid kuchyňky a jídelny</p> <p>Pravidla bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • první pomoc při jednoduchých poraněních 	<p>Příprava pokrmů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace – téma - Příprava pokrmů</p>
---	---	-------------------------------	---

